

Περιεχόμενα

1. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΧΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ 30/10/2021 σελ. 14
2. ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΓΙΑ ΤΟ... ΑΛΗΘΕΙΑ 30/10/2021 σελ. 21

Ενημέρωση για την Επαυξητική και Εναλλακτική Επικοινωνία

Οκτώβριος είναι ο μήνας που έχει αφιερωθεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για το πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας. Το συγκεκριμένο πεδίο στοχεύει στη στήριξη ατόμων τα οποία έχουν περιορισμένη ή καθόλου λειτουργική λεκτική επικοινωνία και επομένως δυσκολεύονται ή αδυνατούν να επικοινωνήσουν με τους συνηθισμένους τους. Τόσο άτομα με εκ γενετής παθήσεις, όσο και άτομα με επίκτητες παθήσεις μπορούν να επωφεληθούν από τις διάφορες μεθόδους, στρατηγικές, καθώς και τεχνικές που χρησιμοποιούνται στο πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας. Για παράδειγμα, άτομα που εμπíπτουν στη Διαταραχή του Φάσματος του Αυτισμού, άτομα με σπάνια γενετικά σύνδρομα, άτομα με εγκεφαλική παράλυση, καθώς και επιζώντες εγκεφαλικού επεισοδίου και κρανιοεγκεφαλικής κάκωσης μπορούν να επωφεληθούν σε γλωσσικό, επικοινωνιακό, μαθησιακό και κοινωνικό επίπεδο.

Οι μέθοδοι, οι στρατηγικές και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται στο πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας είναι ανεξάντλητες. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι όλοι μας χρησιμοποιούμε αρκετές από αυτές τις τεχνικές και στρατηγικές στην καθημερινή μας επικοινωνία με τους συνηθισμένους μας. Μερικά παραδείγματα είναι η βλεμματική επαφή, το έντονο βλέμμα σε ένα επιθυμητό αντικείμενο, τα νεύματα (π.χ. όταν χαιρετάμε με το χέρι μας) και οι κινήσεις του κεφαλιού (π.χ. όταν συμφωνούμε με κάτι το οποίο επώθησε). Αυτοί οι τρόποι επικοινωνίας είναι έμφυτοι στον άνθρωπο και χρησιμοποιούνται από τα πρώτα στάδια της ανάπτυξης της επικοινωνίας ενός ατόμου.

Για παράδειγμα, το βρέφος χρησιμοποιεί τη βλεμματική επαφή και το κλάμα για να επικοινωνήσει. Στο δεύτερο έτος της ζωής τους τα παιδιά χρησιμοποιούν νεύματα και φώνηση για να εκφράσουν την πρόθεσή τους για κάτι. Στην πραγματικότητα όμως τα νεύματα, καθώς και άλλοι μη λεκτικοί τρόποι επικοινωνίας, συνεχίζουν να είναι μέρος της επικοινωνίας μας. Πέραν των πιο πάνω μη υποβοηθούμενων τρόπων επικοινωνίας (unaided communication), το πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας εστιάζεται παράλληλα σε τρόπους επικοινωνίας όπου το άτομο καλείται να χρησιμοποιήσει επιπρόσθετα βοηθήματα. Μερικά παραδείγματα είναι τα εκτυπωμένα βιβλία επικοινωνίας, οι πίνακες επικοινωνίας (π.χ. e-tran frame) και οι συσκευές επικοινωνίας. Απώτερος στόχος όμως είναι η χρήση τόσο των υποβοηθούμενων, όσο και των μη υποβοηθούμενων τρόπων επικοινωνίας, έτσι ώστε να προσφέρεται στο άτομο η κατάλληλη υποδομή για αποτελεσματική επικοινωνία σε οποιοδήποτε περιβάλλον, χρόνο και περίσταση επιθυμεί να συνομιλήσει με τον συνάνθρωπό του. Παραδείγματος χάριν, ένα άτομο μπορεί να χρησιμοποιήσει την ηλεκτρική συσκευή επικοινωνίας του κατά τις επικοινωνιακές του συνδιαλλαγές στο σχολείο, αλλά όταν βρίσκεται στη θάλασσα μπορεί να χρησιμοποιήσει το

εκτυπωμένο βιβλίο επικοινωνίας.

Η επιτυχημένη παροχή υπηρεσιών Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας προϋποθέτει τη συνεργασία μεταξύ των ειδικών (π.χ. λογοθεραπευτών, εργοθεραπευτών, εκπαιδευτικών), της οικογένειας και ασφαλώς του ατόμου το οποίο κρίζει τη στήριξη. Ο ρόλος του λογοθεραπευτή/ λογοπαθολόγου στο πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας είναι αδιαμφισβήτητα σημαντικός. Ο λογοθεραπευτής/ λογοπαθολόγος είναι ο ειδικός για την αξιολόγηση και παρέμβαση στις διαταραχές επικοινωνίας. Ο λογοθεραπευτής/ λογοπαθολόγος είναι υπεύθυνος για την περιεκτική αξιολόγηση, η οποία, μεταξύ άλλων, πρέπει να περιλαμβάνει την αξιολόγηση των γλωσσικών και επικοινωνιακών ικανοτήτων του ατόμου και να λαμβάνει υπόψη οποιοδήποτε ευκαιρίες ή ακόμη και εμπόδια τα οποία μπορούν να εξυπηρετήσουν ή να αναχαιτίσουν την επικοινωνία μεταξύ του ατόμου και των συνομιλητών του. Είναι ευρέως αποδεκτό πως η

περιεκτική αξιολόγηση είναι ο προάγγελος για επιτυχημένη παρέμβαση. Στην Κύπρο, όσοι ασκούν το επάγγελμα του λογοθεραπευτή/ λογοπαθολόγου είναι εγγεγραμμένοι στον Σύλλογο Εγγεγραμμένων Λογοπαθολόγων (<https://speechtherapy.org.cy/>), ο οποίος, μεταξύ άλλων, στοχεύει στην εξασφάλιση παροχής ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και στη διαφώτιση του κοινού για τη Λογοθεραπεία/ Λογοπαθολογία.

Το 2019 ιδρύθηκε το πρώτο εργαστήριο στην Κύπρο με εξειδίκευση στην Επαυξητική, Εναλλακτική Επικοινωνία και Υποστηρικτική Τεχνολογία στο πεδίο της λογοθεραπείας. Το AACTLab δημιουργήθηκε από την δρ. Ηλιάδα Πάμπουλου του Τμήματος Επιστημών Αποκατάστασης, του **Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΙΑΚ)** έχοντας ως όραμα τη διασφάλιση του θεμελιώδους δικαιώματος των ανθρώπων για επικοινωνία. Το εργαστήριο καλύπτει τις ποικίλες ερευνητικές, κλινικές και εκπαιδευτικές ανάγκες που αφορούν το πεδίο της Επαυξητικής και Εναλλακτικής Επικοινωνίας μέσω των διαφόρων δραστηριοτήτων, καθώς και συνεργασιών τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Για τον μήνα Οκτώβριο, έχουν προγραμματιστεί ποικίλες δραστηριότητες για τις οποίες παρέχονται πληροφορίες στην ιστοσελίδα του AACTLab και στην ομάδα στο Facebook. Μεταξύ άλλων, στις 14/10/21 πραγματοποιήθηκε διαδικτυακό σεμινάριο στην επιμόρφωση των φροντιστών επιζώντων ατόμων μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο (<https://www.erasmusdays.eu/event/itrain-webinar/>). Μέλη από τις 5 Ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο επιχορηγημένο από το Erasmus+ Πρόγραμμα αναφέρθηκαν στα αποτελέσματα ερευνών αλλά και στη δημιουργία διαδικτυακού υλικού που στοχεύει στην επιμόρφωση των φροντιστών ατόμων που έχουν υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο (<http://itrain-project.eu/en/background/>).

* Λέκτορας στο Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης του **Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΙΑΚ)**

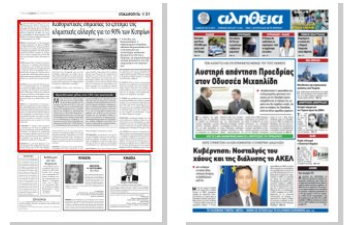
Της δρος Ηλιάδας Πάμπουλου*

2. ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΓΙΑ ΤΟ...

Μέσο: . . . . . ΑΛΗΘΕΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/10/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/10/2021

Σελίδα: 21

ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΗΣ για το μέλλον σημασίας θεωρεί την κλιματική αλλαγή το 90% των Κυπρίων, ενώ σχεδόν το 50% των συμπολιτών μας δηλώνει πως έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την καθημερινότητά του, σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε από την περιβαλλοντική οργάνωση «Οι Φίλοι της Γης Κύπρου», συνεργασία με το Κέντρο Αριστείας «ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ», του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Γεωπληροφορικής του **ΤΕΠΑΚ**.

ΣΥΜΦΩΝΑ με ανακοίνωση του **Πανεπιστημίου**, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «ASTARTE» (EXCELLENCE/0918/0341), πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου της πλατφόρμας google form, που διανεμήθηκε ηλεκτρονικά στα δίκτυα επαφών των εταιρών του έργου, αλλά και ανοικτά προς το κοινό, διαμέσου των αντίστοιχων Μέσων Κοινωνικής Διάχυσης.

ΣΥΝΟΛΙΚΑ, συμμετείχαν 416 άτομα στην έρευνα, που στόχο έχει την εξαγωγή συμπερασμάτων που σχετίζονται με την αντίληψη των πολιτών για τις κλιματικές αλλαγές και την καθημερινότητά τους ευρύτερα, ώστε να προωθηθεί εκείνη η εκπαίδευση και ενημέρωση, η οποία θα επιτρέπει καλύτερη και καλύτερη φιλική προς το περιβάλλον και συνεπώς, ατομικής και συλλογικής συμβολής στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

«**ΕΠΙΠΛΕΘΝ**, αυτά τα στατιστικά δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον πολιτικών, με στόχο τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, τη διατήρηση ενός υγιούς οικοσυστήματος και κατά συνέπεια τη διατήρηση της κοινωνικής σταθερότητας και τη στροφή της οικονομικής ανάπτυξης σε πιο βιώσιμη βάση», προστίθεται.

ΣΕ ΣΧΕΣΗ με τα αποτελέσματα της έρευνας, η άνοδος της θερμοκρασίας, η παρατεταμένη περίοδος υψηλών θερμοκρασιών και οι συχνότεροι και εντονότεροι καύσωνες, θεωρούνται από τους Κύπριους, τα σημαντικότερα καιρικά φαινόμενα που θα επηρεάσουν την περιοχή μας, ενώ λιγότερα σημαντικά θεωρούν την αύξηση της σφοδρότητας των ανέμων, την αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και τη μείωση της ετήσιας βροχόπτωσης.

ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ αν υπάρχουν άλλα φαινόμενα που σχετίζονται με τον καιρό και αφορούν τη χώρα μας ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, οι απαντήσεις που φαίνεται να επικράτησαν είναι η συχνότερη εμφάνιση σκόνης στην ατμόσφαιρα, η εντατικοποίηση της ερημopoίησης, η τάρση απόλειψης των εποχών και η εμφάνιση περισσότερων πυρκαγιών και πλημμυρών.

ΑΠΑΝΤΩΝΤΑΣ στο κατά πόσο θεωρούν ότι τα καιρικά φαινόμενα που αναφέρθηκαν είναι αξιοσημείωτα σήμερα και αν έχουν ήδη επίδραση στην καθημερινότητά τους, οι συμμετέχοντες

Καθοριστικής σημασίας το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής για το 90% των Κυπρίων

απάντησαν, στην πλειοψηφία τους, πως τους επηρεάζουν «Πάρα πολύ» και «Πολύ» ενώ ορισμένοι απάντησαν «Μέτρια». Για το ίδιο ερώτημα, σε σχέση με το μέλλον, οι απαντήσεις μετατοπίστηκαν σημαντικά στην άποψη πως, τα καιρικά φαινόμενα θα επηρεάζουν την καθημερινότητα στη χώρα μας «Πάρα πολύ» στο μέλλον.

ΣΕ ΕΠΙΠΛΕΘΝ ερώτηση, όπου εξετάστηκε το

συνολικό επίπεδο, «Πάρα πολύ» από την κλιματική αλλαγή, ενώ σε ποσοστό 31% οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι έχουν επηρεαστεί «Πολύ». Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται πως σχεδόν ένας στους δύο Κύπριους πολίτες έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό, από την κλιματική αλλαγή. Υψηλό είναι και το ποσοστό των συμμετεχόντων που έχουν απαντήσει πως οι κλιματικές αλλαγές έχουν επηρεάσει την καθημερινότητά τους σε

«**Η άνοδος της θερμοκρασίας, η παρατεταμένη περίοδος υψηλών θερμοκρασιών και οι συχνότεροι και εντονότεροι καύσωνες θεωρούνται από τους Κύπριους τα σημαντικότερα καιρικά φαινόμενα που θα επηρεάσουν την περιοχή μας**

τους συνθήκες τους και την καθημερινότητά τους προκειμένου να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες που δημιουργούν οι κλιματικές αλλαγές, οι περισσότεροι συμμετέχοντες, σε ποσοστό 32%, απάντησαν «Μέτρια».

ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΟ 21% και 10% οι συμμετέχοντες απάντησαν ότι οι αλλαγές που έχουν πραγματοποιήσει στις συνθήκες τους είναι «Πολλές» και «Πάρα πολλές», αντίστοιχα. Στον αντίποδα, σε ποσοστό 18% και 14% οι συμμετέχοντες απάντησαν πως οι συνθήκες τους επηρεάστηκαν «Ελάχιστα» και «Καθόλου», αντίστοιχα.

ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ στις συνθήκες που εντοπίστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό είναι η αλλαγή του ωραρίου εργασίας και των εξωτερικών δραστηριοτήτων γενικότερα, προκειμένου να αποφεύγεται η έκθεση στον ήλιο και τις υψηλές θερμοκρασίες για πολλές ώρες, και η εγκατάσταση κλιματιστικών σε κλειστούς χώρους που δεν υπήρχαν, ενώ εκεί που υπήρχαν εντατικοποιήθηκε η χρήση τους κατά τη διάρκεια της μέρας.

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ η ανακοίνωση αναφέρει πως η κλιματική αλλαγή μας επηρεάζει ευρέως και αυτό αποτυπώνεται και στα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου, όπου και τα 416 άτομα δήλωσαν ότι βιώνουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και προσαρμόσαν την καθημερινή τους ζωή σε αυτές.

«**ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ** αυτό απαιτεί την προσοχή μας, καθώς στη βάση των επιστημονικών εκτιμήσεων οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αναμένεται να ενταθούν ανεξέλεγκτα στο μέλλον αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα μετριασμού της», προστίθεται και σημειώνεται ότι «οφείλουμε να δράσουμε εκπαιδευοντας τους πολίτες σχετικά με τον τρόπο προσαρμογής στα νέα κλιματικά δεδομένα αλλά και συμβολής τους στην προσπάθεια αντιστροφής της κατάστασης».

Βροχόπτωση μόλις στο 14% της κανονικής

Μόλις στο 14% της κανονικής βροχόπτωσης για την περίοδο ανήλθε η μέση συνολική βροχόπτωση στις ελεύθερες περιοχές από την 1η μέχρι την 29η Οκτωβρίου, με τη συνολική μέση βροχόπτωση να περιορίζεται στα 4,5 χιλιοστόμετρα (mm). Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία από το Τμήμα Μετεωρολογίας, η συνολική βροχόπτωση από την 1η μέχρι την 29η Οκτωβρίου στην ελεύθερη Κύπρο ανήλθε σε 4,5 χιλιοστόμετρα σε σύγκριση με 32,7 που είναι η κανονική για τον μήνα βάσει των ιστορικών στοιχείων (1961- 1990). Μάλιστα, τα 3 χιλιοστόμετρα από τα συνολικά 4,5 για

τον μήνα προήλθαν από τη βροχόπτωση των τελευταίων δύο ημε Σύμφωνα με τα στοιχεία, το ψηλότερο ποσοστό βροχόπτωσης για τον μήνα κατέγραψε ο σταθμός στο Φρέναρος, όπου η συνολική βροχόπτωση ανήλθε στο 59% της κανονικής του μήνα (13 mm έναντι 22,2), ενώ το χαμηλότερο ποσοστό καταγράφηκε στον σταθμό του νέου λιμανιού Λεμεσού και στο αεροδρόμιο Πάφου με μόλις 1% της κανονικής. Το ποσοστό της συνολικής βροχόπτωσης μέχρι τις 29 Οκτωβρίου στον σταθμό Προδρόμου, όπου βάσει των στοιχείων παρουσιάζεται η μεγαλύτερη βροχόπτωση, περιορίστηκε στο 22%.

πόσο σημαντικό είναι για τους συμμετέχοντες το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής, το 71% του δείγματος απάντησαν «Πάρα πολύ», ενώ το 20% του δείγματος απάντησε «Πολύ». Συνεπώς, προστίθεται, για 9 στους 10 πολίτες της Κύπρου το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής είναι καθοριστικής σημασίας.

ΕΠΙΠΛΕΘΝ, σε ποσοστό 17% οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν ότι έχουν επηρεαστεί, σε προ-

«Μέτριο» βαθμό, συγκεκριμένα το 30%.

ΕΠΙΠΡΑΜΜΑΤΙΚΑ, οι βασικότεροι, και κατά συχνότερη καταγραφή, τρόποι με τους οποίους οι κλιματικές αλλαγές επηρεάζουν τους πολίτες είναι, η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, οι μεγαλύτερες ανάγκες σε πόρους, οι καταστροφές σε καλλιέργειες και η ψυχολογική κατάπτωση.

ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ αν έχουν κάνει κάποιες αλλαγές